

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

HOGYAN TOVÁBB A HAZAI ÉLELMISZERIPARBAN?

Az Élelmiszer-feldolgozók Országos Szövetsége (ÉFOSZ) 2010 májusában állásfoglalást tett közzé, amely összefoglalta azokat az élelmiszeripart és a kapcsolódó nemzetgazdasági területeket, így a mezőgazdaságot is érintő szövetségi értékeléseket, ajánlásokat, amelyek segíthetik az élelmiszeripar piaci pozícióinak erősítését és versenyképességének javítását. A dokumentum megállapításairól beszélgettünk Éder Tamással az ÉFOSZ elnökével.

- Mi jellemzi a magyarországi élelmiszeripar jelenlegi helyzetét?

- Az élelmiszeripar (a mezőgazdaság és az élelmiszeripar) a nemzetgazdaság egyik fontos, a benne rejlő lehetőségeket messze ki nem használó eleme. Az ország EU taggá válási folyamatának egyik legnagyobb vesztese az élelmiszer-feldolgozás. Az iparág jelenlegi leépülése nem szolgálja az ország érdekét. A kritikus helyzetet jól jellemzi, hogy 2000 óta a termelés több mint 20 százalékkal, a foglalkoztatottak száma és a belföldi értékesítés egyaránt 25-25 százalékkal csökkent. Iparági szinten a beruházások értéke folyamatosan csökken, az élelmiszeripar súlyosan eladósodott.

- Melyek az égető pénzügyi, finanszírozási gondok?

- A magyar élelmiszeripar aggregált adatai a feldolgozó tevékenység veszteségességét jelzik. A sokszor kedvezőtlen pénzügyi mutatók

miatt az élelmiszeripari vállalkozások a hitelezésben nem tartoznak a „kedvelt” partnerek közé (nehezen jutnak hitelforráshoz), különösen most a pénzügyi válságban. Az összesített adatoknál is rosszabb a helyzet olyan meghatározó területeken, mint a baromfi-feldolgozás, a hús- és a tejipar. Ezek az élelmiszeripari szakágazatok hagyományosan a legfontosabb felvevőpiacai a hazai mezőgazdaság termékeinek.

- A hazai élelmiszeripar és mezőgazdaság jövője sok szálon kapcsolódik egymáshoz. Mely tényezőknek van a legnagyobb fontossága?

- Az élelmiszeripar nemzetgazdaságban elfoglalt helye messze túlmutat a mutatókkal alátámasztható mértéken. Helytelen az a megközelítés, hogy pusztán a GDP-hez való hozzájárulás, vagy a bruttó termelési érték

„...az élelmiszeripar a mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója.”

Éder Tamás

alapján szülessenek ítéletek az élelmiszeripar súlyával, jelentőségével kapcsolatban. Romló mutatói ellenére az élelmiszeripar továbbra is a mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója. A jelentős mértékben megemelkedett - a versenyt is erősítő, de a magyar feldolgozók pozícióját nemegyszer indokolatlanul aláásó - élelmiszerimport hatására visszaeső élelmiszer feldolgozás a mezőgazdaság egyik meghatározó felvevő bázisának szűkülését is jelenti. Az élelmiszeripar gazdasági teljesítményének javulása nélkül a hazai mezőgazdaság sem lehet tartósan sikeres: a mezőgazdaság sorsa is erősen függ attól, hogy stabil élelmiszeripari kapcsolatokkal rendelkezzen.

- A fogyasztókra hivatkozva mintha a minőségi termelés szempontjai is a háttérbe szorultak volna?

- Elfogadhatatlan az az álláspont, amely szerint alapvető érdek az alacsony élelmiszerár, amit a kereskedelmi láncok külföldön előállított termékek behozatalával, és azoknak a hazai előállítású élelmiszereketől eltérő árazási technikájával idéznek elő. Ez a gyakorlat a fogyasztó szemléletét az ár-érték arányos szemlélettel a pusztán az árak alapján való döntéshozatal felé fordítja. A fogyasztó valójában a reális, a termelési költségekkel arányos árú, jó minőségű, biztonságos élelmiszerhez való hozzájutásban érdekelt, amellyel a hazai munkahelyek megtartását is elősegíti.

- A mezőgazdaságon túl az élelmiszeripar-nak milyen gazdasági kisugárzása van, milyen szerepet tölthet be?

- A hazai élelmiszeripar központi és meghatározó szereplője a biztonságos élelmiszerellátásnak és az egészséges táplálkozásnak. Ezáltal egy nagy rendszer részeként az egyéb ipari és szolgáltatási szektorok egész sor (jó részt a vidéki gazdasági térben tevékenykedő) vállalkozásának működéséhez járul hozzá, állami intézményekkel működik együtt, és fontos befizetője a költségvetésnek. Az élelmiszerek termékláncában elfoglalt központi szerepe miatt az élelmiszeripar az a láncszem, amelyen keresztül a leghatékonyabban lehetne az egész élelmiszeripar gazdaság működését élénkíte-

ni. Az elmúlt időben e központi szerepet egyre inkább a forgalmazó szektor vette át, amely a gyakorlatban kevésbé bizonyult hatékonynak, és már eddig is jelentős torzulásokat okozott a termékláncon belüli jövedelem-elosztásban.

- Foglalja össze az élelmiszeripar mostani helyzetét javításának legfontosabb elemeit!

- Az élelmiszeripar helyzetének javítása szempontjából a legfontosabb teendők a következők: meg kell állítani a termelés csökkenését; a versenyképesség javításán keresztül meg kell erősíteni az ágazat belföldi és export piaci pozícióit; a gazdálkodás eredményességét pedig helyre kell állítani. Mindezek megvalósításával elérhető a stratégiai partnernek tekintett magyarországi mezőgazdasági termelők gazdálkodási körülményeinek javítása is, illetve a piaci stabilitásuk erősítése.

- Vegyük sorra azokat a lépéseket, intézkedéseket, amelyek elengedhetetlenek a fenti teendők és célok megvalósításához!

- A tennivalók sorában a legfontosabb és legsürgősebb lenne a közép- és hosszú távú élelmiszer-gazdasági stratégia megfogalmazása, majd a kapcsolódó támogatás- és szabályozáspolitikai ehhez történő igazítása. Az élelmiszeripar bel- és külszíni versenyképességét más ágazatokhoz hasonlóan sújtja a központi állami elvonásoknak a versenytárs országokhoz képest mért magas szintje. Ugyanakkor az élelmiszer-termelés jellegéből fakadóan a központi terhek okozta versenyhátrány súlyosabb következményekkel jár, mint más ágazatokban.

- Milyen állami intézkedésekre volna szükség?

- Kiemelkedő fontossággal bír az állami - adózási és adminisztratív - terhek, az élők munkaköltségének csökkentése, az alkalmi munkavállaláshoz kapcsolódó anyagi és adminisztrációs terhek jelentős mérséklése. Fontos az élelmiszerek forgalmi adójának csökkentése, a mind jelentősebbé váló - az adózást elkerülő és az előírások szerint tevékenykedő feldolgozók piaci pozícióját aláásó - fekete feldolgozás és kereskedelem felszámolása céljából.

Az élelmiszer-termékpálya mentén történő árucserre kondícióira vonatkozó jogszabályok betartatása kiemelt fontosságú az ágazat számára, csakúgy, mint a hatósági engedélyezési eljárások, valamint a vizsgálatok díjainak mérséklése és nem utolsósorban a hatósági jogalkalmazás egységesítése.

- Az uniós pályázati rendszerben szükség van-e változtatásokra?

- Az élelmiszeripar számára is lényeges lenne az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) felülvizsgálata. Egyfelől, a magyar élelmiszeripar nemzetközileg versenyképes része, a nagyobb méretű vállalkozások nem pályázhatnak az ÚMVP-ben. A Gazdaságfejlesztési Operatív Programban pedig, a K+F és kisebb technológiafejlesztési kiírásoktól eltekintve, nem szerepelhetnek élelmiszeripari cégek. Másfelől, a kis- és középvállalatok ágazaton belül betöltött szerepének jelentőségére tekintettel alapvető a rájuk vonatkozó támogatási rendszer újragondolása. Az uniós pályázati támogatások révén az alapanyag előállítás és a feldolgozás összehangolt, együttes fejlesztésére volna szükség, mert ez alapvető előfeltétele a nagyobb hozzáadott értékű termékek előállításának.

- Hogyan értékeli az élelmiszeripar gazdasági innováció helyzetét?

- Az élelmiszer-feldolgozás a világon az egyik leginnovatívabb terület. A kutatás és fejlesztés támogatása, az innováció elősegítése, az élelmiszeripar jövőbeni sikeres és eredményes növekedéséhez nélkülözhetetlen. A vállalkozások túlnyomó többsége nem képes saját erőből e tevékenységek még részleges finanszírozására sem, ami jelentős mértékben rontja esélyeiket piaci versenytársaikkal szemben. A korábbi években tapasztalható leépítéssel ellentétben, nagyobb állami szerepvállalás lenne szükséges az alap- és alkalmazott kutatás esetében is.

- Az élelmiszeripar miként erősítheti pozícióit a hazai élelmiszerpiacon?

- Szükségesnek éreznék és az ÉFOSZ támogatná a közösségi marketing program részeként, a vállalkozások társfinanszírozásával működtethető „Magyar Termékprogram” kidolgozását. Ez a meglévő védjegyek és megkülönböztető jelzések helyett egyetlen egységes feltételrendszer alapján azonosítaná a magyar élelmiszert, és segítene a magyar fogyasztók tudatosságának kialakításában, hogy magyar élelmiszer vásárlásával lehet a magyar munkaerőt megvédeni és a hagyományokat megőrizni.

„A hazai élelmiszeripar központi és meghatározó szereplője a biztonságos élelmiszerellátásnak és az egészséges táplálkozásnak.”

KERESKEDELMI TOPLISTA 2009

A 2009. évben is a Tesco, a CBA és a Coop állt a legnagyobb forgalmú, élelmiszer és vegyi árut értékesítő kiskereskedelmi hálózatok ranglistájának élén. Ahogyan egy évvel korábban, úgy most is a Spar és a Real követi őket.

Miközben a kiskereskedelmi forgalom egésze mérséklődött 2009-ben, a Nielsen Piackutató Kft vállalati közlésen alapuló adatai szerint, a Tesco 638 milliárd forintos forgalmat ért el tavaly, a 2008. évi 602 milliárd után. A CBA 547, míg a Co-op 510 milliárd forinttal szerepel a ranglistán. Ez utóbbi két piaci szereplő is növelni tudta forgalmát az elmúlt évben.

Üzletláncok 2009. évi forgalma (milliárd forint)

Tesco	CBA	Coop	Spar
638	547	510	397

Real	Auchan	Metro	Lidl
358	226	219	191

Penny Market	Cora	Aldi	Profi
161	103	49	29

Forrás: AC Nielsen Piackutató Kft.

A toplistán negyedik Spar a koncentráció egyik motorja. Éves forgalma 397 milliárd forintot tett ki tavaly, szemben az előző évi 374 milliárddal. Az Interspar egységek bővítése mellett szupermarket hálózatukba illesztették a Plus diszkontokat is, de nyitottak új egységeket is. Az Auchan forgalma enyhén, 2 százalékkal nőtt és 226 milliárd forintot ért el. Ezzel a rangsorban a METRO elé került, a hatodik helyre.

A diszkontok az elmúlt időszak nyertesek közé tartoznak. A négy diszkont lánc - Lidl, Penny Market, Aldi és Profi - együttes évi forgalma 2008-ban még mintegy 380 milliárd forint volt. A múlt évben viszont az értékesítésük elérte a 430 milliárd forintot, ami 14 százalékos bővülést jelez. A Lidl és a Penny Market helyezése nem változott 2009-ben. A Magyarországon 2008-ban színre lépő Aldi viszont igen, 2009-ben tizenhárommal több, összesen 58 üzletnek köszönhetően jelentősen előre lépett a forgalmazási sorrendben.

A jelek szerint - a vásárlói igények változásainak megfelelően - az élelmiszer-kiskereskede-

lem koncentrációja folytatódik. Egyre inkább előtérbe kerül a vásárlás hatékonysága. A legtöbb magyar fogyasztó számára a boltválasztás egyik legfontosabb szempontjává lépett elő, hogy lehetőleg egy üzletben megtaláljon mindent, amire szüksége van.

Egy ország személyes ismerőse

MAGYAR TAKARÉK

A hazai bank

www.magyartakarek.hu

A Magyar Takarékszövetkezet az a bank, ahol ország-szerte 1800 fiók munkatársai és ügyfelei néven szólítják egymást, és a szónak ereje van. A rugalmas pénzügyi szolgáltatások és a személyes ismertség nyújtják azt, amit Ön egy pénzintézettől elvár.

www.magyartakarek.hu

TÖBB LÁBON ÁLLÓ CSALÁDI GAZDASÁG

Az ember úgy érzi, mintha Ausztriában lenne Jánoki Attila ravazdi vállalkozó portáján. Nem csak a szépen rendben tartott kert, udvar és a panoráma teszi, hanem az a családi vállalkozás, amiről a gazdával beszélgettünk. Nyugati szomszédunknál látni olyat, hogy egy család az állattartástól a vendéglátásig több tevékenységet folytat, amelyek kiegészítik egymást, s biztonságossá teszik a vállalkozást. Valami ehhez hasonlóval találkoztunk ezen a Győr melletti településen is.

Jánoki Attila Győrben dolgozik egy ipari cégnél, mint műszakvezető, mellette mezőgazdasági vállalkozó. A felesége könyvtáros. Az ipari munka és a mezőgazdaság, illetve a méhészet egyenrangúak a család életében. Sőt a földhöz való vonzódás erősebb, hiszen a gazda ősei mind-mind Ravazdon éltek, s gazdálkodtak.

- Általában 50-80 hektáron gazdálkodom, - mondja a vendéglátónk - ami elsősorban növénytermesztést jelent, ebből 50 hektár a saját terület, és ha úgy adódik, bérelek mellé földet. Főleg kukoricát, búzát, árpát, repcét termeszték. E mellett gépi bérvállalkozóként szolgáltatást is végzek a településen. Természetes, hogy amikor csak le-

hetett, igyekeztem gépesíteni a gazdaságomat. Ehhez nagyon komoly segítséget kaptam a különböző pályázatok révén. Még a rendszerváltás kezdetén pályáztam zöldségtároló és takarmánytároló építésére. Majd ezt követően nyertem támogatást egy MTZ 822-es traktorra, valamint egy Kertitox permetezőre. Mindkét utóbbi gép esetében a Konzumbanktól kaptam szakmai és pénzügyi segítséget, de a pályázatot magam írtam. Korábban a pályázat készítése egyszerűbb, könnyen átlátható volt.

Az utóbbi időben viszont - az uniós előírásokhoz is igazodva - bonyolultabbak lettek a pályázatok. Ezért pályázatíró cég munkáját kellett igénybe

vennem. Igaz, hogy a mostani pályázatok révén beszerzett gépek nagyobb értékűek, nem rég egy Massey Ferguson traktort, s egy homlokrakodót vásároltam támogatással, ami 30 millió forintos beruházás volt. De ezzel együtt úgy látom, hogy sokszor életidegen szempontok is bekerülnek a pályázati feltételek közé - magyarázza a helyzetet házigazdánk.

Ezekkel a gépekkel jóval nagyobb földdarab esedékes munkáit is el lehet végezni, mint amekkora területtel Jánoki Attila és a hozzá hasonló gazdálkodók rendelkeznek. Ha igazán gazdaságosan akarják a gépeket kihasználni, akkor két út áll előttük. Vagy növelik a földterületet vásárlással, bérléssel, avagy másoknál vállalnak gépi bérmunkát. Jánoki Attila ez utóbbit választotta.

- Itt a faluban és a környéken sok olyan termelő van, akik kisebb területen gazdálkodnak, s nincs megfelelő gépük. Én náluk vállalom bérmunkát. Mivel kombajn kivételével minden gépem megvan, gyakorlatilag egy-egy gazdatárs egész évi gépi munkáját el tudom látni. Ez jelentős szerepet játszik a gépeim megfelelő kihasználásában, s nagyban hozzájárul a gazdálkodásom stabilitásához, ahhoz, hogy minden részletet pontosan tudjak törleszteni a bankoknak. Soha egyetlen banknál nem volt elmaradásom. Sajátos gondal küszködök azonban, viszonylag sok bankkal állok kapcsolatban. Nem azért, mert szeretem váltogatni a bankokat, hanem mert a különböző gépbszerzésekhez más-más banktól kaptam hitelt. Nem beszélve arról, hogy az integrátorok által beszerzett gépekhez megmondták, hogy melyik bank adja a hitelt. Ha összehasonlítom a különböző bankok agrárfinanszírozási gyakorlatát, akkor igen változatos képet kapok. Van olyan bank, amelyik egyáltalán nem veszi figyelembe a mezőgazdaság sajátosságait, viszont olyannal is találkoztam, amely pontosan érzi, hogy itt nem egyenletesen termelődik a jövedelem, s a gazda kockázata is komoly. Lehet, hogy furcsa amit mondok, de én szívesen lennék partnere egy kimondottan agrárfinanszírozással foglalkozó banknak, ahol pontosan ismerik az ágazat problémáit.

Beszélgetésünkben visszatérő gondolat a gépek és az üzeméret problémája. Most a bérmunkával kiegészítve teljesen összhangban van a gépi kapacitás és a gépek iránti kereslet. De a biztonságra törekedve Jánoki Attila azt a stratégiát követi, hogy ha alkalom adódik rá növeli a maga által megművelt (illetve a saját) földterületet.

A méret kérdése legalább ekkora dilemma a méhészetben is. Ez lenne az „ipari munkahely” a vállalkozásban, a növénytermesztés, a gépi bérmunka mellett a családi vállalkozás „harmadik lába”.

„A minőségi termékekre mindig van vevő...”

Jánoki Attila

- Néhány éve olvastam a Kónya-féle forgófészkés kaptárról. Ez egy magyar találmány, amely szinte „iparosítja” a méhészetet, használatával jelentősen csökken a munkaerő szükséglet, s kevesebb vegyszert kell használni. Persze, először ez is úgy indult, mint a növénytermesztés, idősebb rokonaink foglalkoztak méhészkedéssel. Én gyerekként szerettem bele. Őt méhcsaládom volt. Nos, amikor megismerkedtem ezzel a kaptárral és technológiával, pontosan tudtam, hogy ez már nem hobbi, hanem egy vállalkozás lehetősége rejlik benne. Először öt kaptárt rendeltem, majd amikor láttam, hogy valóban jól működik negyvenet vásároltam. Hozzá tartozik, hogy a hagyományos kaptárok ára 20-25 ezer forint között mozog, ennek pedig 60 ezer forint körül van darabja. Ezért is terjed nehezebben. Szerencsére az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében sikeresen pályáztam, s 35 százalékos támogatást kaptam a kaptárvásárlásra, így már reálisnak látszik, hogy ez egy jól megtérülő befektetés lesz. A kaptárokat elhelyeztem egy mobil konténerre, ami lényegében egy vontatható pótkocsit jelent. E szerkezet segítségével könnyen lehet a méhcsaládokkal vándorolni. Az is nagy előny, hogy a kaptárokat jórészt elektronika működteti. Jelenleg 25 családom van, most választom ketté

őket, s ekkor működik teljes kapacitással a negyven kaptár.

Itt is felvetődik a gazdaságosság kérdése.

- Ha vállalkozóként foglalkozom a méhészkedéssel, - mondja a házigazdánk - akkor kétszáz kaptár szükséges ahhoz, hogy eltartson egy gazdálkodó családot. Ez jelentős beruházás, és a méhészkedés mint egyetlen tevékenység esetén nagyon kockázatos, súlyos kérdés, hogy hosszú távon sikeres leszek-e vagy sem. Ezért én úgy gondolom, hogy több lábón kell állni. A méhészetet is fejleszteni kell egy ésszerű határig, amit én száz kaptárban határozok meg. Azt át tudom tekinteni a többi munkám mellett is, s a gyengébb években is fenntartja magát, egyébként pedig folyamatosan hoz egy szerény nyereséget. Ezért döntöttem úgy, hogy vásárolok újabb kaptárokat.

Ami külön szót érdemel, az értékesítés.

- Soha nem voltak komoly értékesítési gondjaim - mondja Jánoki Attila. A minőségi termékekre mindig van vevő, de azért a feldolgozókkal és kereskedőkkel időnként ütközni kell. Ugyanakkor a legfontosabb szempont, hogy meg kell keresni a közös érdekeket, a partnerséget, a hosszabb távú együttműködés formáit. Kisebb tételeket átvevő,

lényegében állandó kereskedő partnereim vannak. A gabonaféléket takarmánykeverők vásárolják fel, a mézet pedig közvetlenül értékesítem, szinte elviszik itthonról. De azért mégis az ad nyugalmat, hogy több lábón álló családi vállalkozás áll mögöttem.

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

Az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia-konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítás,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a **06 40 400 771-es kék számot**, vagy keresen minket a **tanacsadas@avhakft.hu** e-mail címen.

AZ EURÓPAI GARANCIASZERVEZETEK SZÖVETSÉGE (AECM) AGRÁR MUNKACSOPORTJÁNAK JAVASLATAI

Az Agrárvállalkozási Hitelgarancia Alapítvány a litván, a román, az olasz és a portugál társ-szervezettel együtt alkotja az AECM Agrár Munkacsoportját. A munkacsoport ez év júniusában Brüsszelben tartotta meg ülését, amelyen a kezességhez kapcsolódó finanszírozás feltételeinek javítását célzó alábbi javaslatok fogalmazódtak meg. 1) Az agrárfinanszírozás

valamennyi - főként a közelmúltban csatlakozott - tagországban kisebb-nagyobb problémával küszködik. Ezért uniós szinten szükséges a hitelhez jutást elősegítő nemzeti konstrukciók kialakításának támogatása. Érdemes lenne külön az agrárvállalkozások számára egy agrár mikro-hitelalapot létrehozni. 2) A mezőgazdaság szereplői az állami támogatási szabályok

alkalmazása során hátrányt szenvednek el az alacsony agrár de minimis küszöb alkalmazása okán. Ezért a munkacsoport javasolja az agrár de minimis küszöb 100.000 eurós szintre emelését. 3) Az uniós tagországok mezőgazdasági szektorának nemzetközi versenyképessége, illetve a fenntartható fejlődés követelménye egyre több kihívást fogalmaz meg az agrárpolitika és az ágazat szereplői számára. Ezért az agrárfinanszírozás hatékonyabbá tételével is meg kell alapozni az innováció, a környezet-tudatos gazdálkodás, a biológiai sokszínűség szempontjait szem előtt tartó tevékenységi módok fejlődését.

AZ AGRÁR BIOTERMÉKEK PIACRA VITELÉNEK ÚJ UNIÓS SZABÁLYOZÁSA

2010. július 1-jétől úgynevezett ökológóval kell ellátni az előre csomagolt biotermékeket. Az Európai Bizottság célkitűzése szerint az új címkézés garanciát jelent majd a fogyasztóknak arra, hogy az adott terméket teljes mértékben a szigorú uniós előírásoknak megfelelően állították elő.

Az áru csomagolásán elhelyezett címkével - úgynevezett ökológóval - szükséges ellátni az Európai Unióban ez év júliusától minden olyan előre csomagolt bioterméket, amelyet maradtalanul az EU ökológiai gazdálkodásról szóló rendeletének megfelelően állítottak elő. Nem kötelező jelleggel, hasonló megjelölést kaphatnak az importált termékek is, ha az uniós szabályozással egyenértékű, vagy azzal megegyező módon állítottak elő azokat.

Az új árjelzés (zöld háttér előtt levelet formáló uniós csillagok) jelentős mértékben segíthet abban, hogy a fogyasztók könnyebben felismerjék az ökológiai úton előállított élelmiszereket és italokat. Az uniós címke mellett változatlanul szerepelhetnek egyéb magán-, regionális vagy nemzeti jelölések is a termékeken. Azok a vásárlók, akik mostantól uniós ökocímkével ellátott terméket vásárolnak biztosak lehetnek a következőkben: 1) A termék összetevőinek legalább

95 százaléka ökológiai gazdálkodásból származik. 2) A termék megfelel a hivatalos ellenőrzési rendszer szabályainak. 3) A termék lezárt csomagolásban érkezett közvetlenül a termelőtől vagy feldolgozótól, amelyen rajta van a termelő, a feldolgozó vagy kereskedő neve, valamint az áruminőséget ellenőrző szervezet neve vagy kódja.

Az uniós gazdálkodóknak kétéves átmeneti időszak áll rendelkezésükre ahhoz, hogy maradtalanul eleget tegyenek az új címkézési szabályoknak. Abban az esetben, ha szokványos és biotermékeket is szeretnének termelni, akkor e két tevékenységet egyértelműen el kell különíteniük egymástól gazdaságukban. Az ökológiai jelölés nem használható olyan terméknél, melynek címkéjén fel van tüntetve a GMO felirat, azok ugyanis genetikailag módosított organizmust tartalmaznak.

ELKÉPZELÉS AZ UNIÓS TEJÁGAZAT HELYZETÉNEK RENDEZÉSÉRE

Az uniós tejszektor helyzetének rendezését célzó átfogó intézkedés-csomag betervezését helyezte kilátásba 2010. végéig az Európai Unió mezőgazdasági biztosa. A csomag a szerződéses viszonyokra, a termelők piaci alkupozíciójának javítására, valamint az ágazatközi szervezetek szerepére fog összpontosítani.

Az uniós mezőgazdasági miniszterek 2010. július közepén megtartott tanácskozásukon áttekintették a válságba jutott európai tejszektor helyzetét. Arra keresték a választ, hogy miképp lehetne megőrizni a gazdálkodók termelési kedvét, hogy továbbra is fenntartsák e befektetés-igényes ágazat életképességét.

A rendezvényen a mezőgazdasági ügyek román EU-biztosa kiemelte, hogy még nem jött el az ideje a tejágazatban a kvóták teljes eltörlésé-

nek. Kiemelte, hogy a tejtermelők nem csupán egy bizonyos terméktípust állítanak elő, hanem munkahelyeket teremtenek, és egyben meggátolják egyes régiók elnéptelenedését is. Előreláthatólag 2010. decemberében megvitatásra kerülnek azok a brüsszeli bizottsági elképzelések, amelyek a tejágazat versenyképességének megerősítését hivatottak előmozdítani. Ekkorra várható a tejágazatot érintő részletes intézkedés-csomag összeállítása is

Az új szabályozás a növénytermesztésben és állattartásban előállított, majd feldolgozott termékek mellett a halak, a kagylófélék és a tengeri moszatok ökológiai akvakultúras termelésére is vonatkozik. Az előírások az egész EU-ra érvényes feltételeket határoznak meg az akvakultúras termelési környezettel, a bio és nem bio termelési egységek elválasztásával, valamint az állatjóléti követelményekkel kapcsolatban. A szabályok a biodiverzitás tiszteletben tartását is megkövetelik. Megtiltják, hogy az ívást mesterséges hormonokkal idézzék elő. Az állatokat ökológiai takarmánnyal kell táplálni, amely kiegészíthető a fenntarthatóság elvét figyelembe vevő halászatokból származó haltakarmánnyal.

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- A mezőgazdasági szaktanácsadás során alapvetően a gazdálkodásához szükséges - a kölcsönös megfeleltetés szerinti - 19 jogszabály rendelkezéseinek, valamint a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásait jelentő környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növényegészségügyi, valamint állatjóléti követelmények ismertetésére kerül sor.
- A szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.
- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n - mint **Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK)** - keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelheti.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06 40 200 771; faxon: 06 1 373 8455; e-mail-en: tanacsadas@avhakft.hu

AZ ÚMVP 2009. ÉVI VÉGREHAJTÁSÁNAK TAPASZTALATAI - A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK ÉRTÉKNÖVELÉSE PÁLYÁZAT

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program egyik legnépszerűbb pályázata 2009-ben is a mezőgazdasági termékek értéknövelése jogcím volt. A konstrukció célja, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozásának, illetve forgalmazásának javításával, új termékek, eljárások, technológiák bevezetésével növekedjen a pályázó vállalkozások összeteljesítménye és versenyképessége, s javuljanak az élelmiszerbiztonsági és -higiéniai feltételek, csökkenjen a környezetterhelés.

A mezőgazdasági termékek értéknövelése pályázat 2008-as eredeti jogcímrendelete 2009-ben többször is módosult. A márciusi változás szerint a támogatott termékek értékesítésének 50 százaléknál nagyobb mértékben kellett növekednie a megvalósítási időszakban, s a támogatható ter-

mékek listája is változott. Októberben pontosítva lett a pályázók köre, illetve változott a kérelembenyújtás és kifizetés dátuma, támogatási előlegfelvételre nyílt lehetőség, s változott az értékelés pontozása. Decemberben módosultak a kifizetési kérelem dátumai és az előlegkérés szabályai.

A FIATAL GAZDÁKAT SEGÍTŐ PÁLYÁZAT TÁMOGATÁSI KÉRELMEINEK FELÜLVIZSGÁLATA (ÚMVP)

Nem rég zárult a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához nyújtandó támogatások legutóbbi körének elbírálása. Ebben a pályázati fordulóban több mint 6000 támogatási kérelem érkezett be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (MVH), kb. 64 milliárd forint támogatásigényrel. A kérelmek többségét forráshiány miatt nem lehetett támogatni, illetve valamennyi hibátlan igénylés jóváhagyására sem volt lehetőség, noha a kiírásakor előirányzott támogatási forrást a háromszorosára emelték.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (ÚMVP) 2009 őszén benyújtott támogatási kérelmek elbírálása nyomán mintegy 10 milliárd forintnyi támogatáshoz juthatnak hozzá a fiatal gazdák. A kibővített források ellenére összesen csak kb. 900 kérelmező részesülhetett támogatásban. A forráshiány miatt több mint 5000 pályázat elutasításra került, az erről szóló határozatokat kiküldték a pályázóknak, amely ellen fellebbezni nem lehetett.

A támogatási kérelmek benyújtása és elbírálása azonban problematikus volt: például a kihirdetési, a kérelmezési és az elbírálási folyamatban a

pályázatot többször is módosították. A gazdák a hivatalhoz fordultak kérve a pályázat felülvizsgálatát. Az MVH új elnöke úgy döntött, hogy miközben kezdeményezi az Irányítási Hatóság vezetőjénél a kifizetési kérelmek benyújtási határidejének módosítását (2010. július 1-jéről 2010. szeptember 1-jére), a rendelkezésre álló idő alatt az MVH felülvizsgálja a támogatási kérelmeket. A hivatal a felülvizsgálat során a hatályos jogszabályok alapján jár el, de a beérkezett jelzések alapján különös figyelmet fordít a pályázati folyamat vélt vagy valós hibáinak feltárására és kezelésére.

A támogatási kérelmek benyújtására 2009-ben október 20. és november 30. között volt lehetőség. 2009-ben 571 támogatási kérelem érkezett mintegy 76 milliárd forintos támogatási igénnyel. A források szűkössége miatt mintegy 110 pályázat került csak kedvező elbírálásra, kb. 12,5 milliárd forintos támogatási értékkel. Sok pályázat - bár szakmailag megalapozott volt - elutasításra került. Kiemelésre érdemes, hogy az ÚMVP végrehajtásának eddigi 2007-2009-es időszakában erre a jogcímre összesen 1100 támogatási kérelmet nyújtottak be, amelyből 440-at bíráltak el kedvezően. A teljes megítélt támogatás megközelítette az 50 milliárd forintot.

Az értéknövelési konstrukció keretében a múlt évben 300 darab 2008. és 2009. évi nyertes pályázó nyújtott be kifizetési kérelmet. A jóváhagyott kifizetési kérelmek száma kb. 240 volt, a folyósítható támogatási összeg megközelítette a 6,5 milliárd forintot. A korábban jóváhagyott kifizetési kérelmeket is figyelembe véve, a pályázati konstrukcióban a 2009. évben kifizetett teljes támogatás 11 milliárd forint körül alakult.

NYITOTT PÁLYÁZATI KIÍRÁSOK (GOP/KMOP)

A mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztésének támogatása

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program GOP-2010-2.1.1/A jelű pályázati konstrukciója, a nem közép-magyarországi régióban levő mikro- és kisvállalkozások technológiai fejlesztésének támogatását célozza. Az igényelhető támogatás összege minimum egy, maximum 20 millió forint. Az elnyerhető összeg a teljes elszámolható költség 30-50 száza-

léka, attól függően, hogy milyen fejlettségi szintű kistérségben valósul meg a fejlesztés. A pályázatok benyújtása - a rendelkezésre álló támogatási keret függvényében - legkésőbb 2010. december 31-éig lehetséges.

Az előbbi GOP-2010-2.1.1/A felhívással összhangban levő Közép-Magyarországi Operatív Program KMOP-2010-1.2.1/A jelű iker konstrukció, a közép-magyarországi régióban található mikro- és kis-

vállalkozások technológiai fejlesztését célozza. Az elnyerhető támogatás mértéke az összes elszámolható költség maximum 30 százaléka. Az elnyert támogatás egy és húsz millió forint között lehet. A pályázatok benyújtása - a rendelkezésre álló támogatási kerettől függően - legkésőbb 2010. szeptember 6-ig lehetséges.

A mikro-, kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológiafejlesztésének támogatása

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program GOP-2.1.1/B jelű pályázata és annak a központi régióra vonatkozó tükörpályázata, a Közép-Magyarországi Operatív Program KMOP-1.2.1/B jelű kiírása a mikro-, kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológiafejlesztésének támogatását célozzák. Mindkét támogatási konstrukció célja, hogy - a mikro-, kis- és középvállalkozásoknál alkalmazott műszaki technológiai színvonal javításával - hozzájáruljon a fejlődőképes vállalkozások innovációs, adaptációs képességének erősítéséhez; hozzáadott értékének növeléséhez; környezetvédelmi, energia- és anyagtakarékossági céljai megvalósításához és piacra jutásához. A támogatás lehetséges mértéke a GOP-2.1.1/B kiírásnál az elszámolható költségek 30-40, a KMOP-1.2.1/B felhívásnál pedig a 25-30 százaléka. Az elnyerhető támogatási összeg a GOP pályázat esetében 20-150, a KMOP pályázat esetében 20-100 millió forint. A pályázatok benyújtása mindkét kiírásban - a rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret függvényében - 2010. szeptember 6-ig lehetséges.

Komplex technológiafejlesztési beruházások támogatása a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program GOP-2.1.2 jelű kiírásának célja, hogy a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben - a vállalkozásoknál alkalmazott műszaki technológiai színvonal javításával - támogassa a komplex technológiafejlesztési beruházásokat, és ekképp hozzájáruljon a fejlődőképes vállalkozások innovációs, adaptációs képességének erősítéséhez; hozzáadott értékének növeléséhez; környezetvédelmi, energia- és anyagtakarékossági céljai megvalósításához és piacra jutásához.

A GOP-2.1.2 jelű konstrukcióra nagyvállalatok is pályázhatnak. A támogatás mértéke az elszámolható költségek 50 százaléka lehet. Az elnyerhető támogatási összeg minimum 20, legfeljebb 500 millió forint. A pályázatok benyújtása - a rendelkezésre álló támogatási keret erejéig - 2010. december 31-éig lehetséges.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességgel biztosított összeg: max. 1.000.000.000 Ft
- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díj fizetése: egyszeri, vagy évenkénti
- Az általános díj mértéke: 50%-os készfizető kezesség mellett a kezességgel biztosított összeg százalékában:

Kezességgel biztosított összeg (Ft)	Futamidő			
	Évenkénti díjfizetés		Egyszeri díjfizetés	
	1 - 25 évig	1 évig	1-4 évig	4-7 évig
1-1 m	3800 Ft		3800 Ft	
1 m-75 m	0,65	0,65	1,10	1,50
75 m-150 m	0,80	0,80	1,25	1,60
150 m-	1,00	1,00	-	-

A fenti értékek a kezesség mértékének (20-80%) megfelelően arányosan változnak.

- A piaci kezességi díj, 50%-os készfizető kezesség mellett a kezességgel biztosított összeg 1,21-2,35% között változik. Mértéke függ a hitel típusától, a futamidő és a kezességgel biztosított összeg nagyságától.

1054 Budapest
Kálmán Imre u. 20.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 474 5085
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Ulrich Anikó | Szerkesztőségi titkár: Felber Tímea | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760 | Fax: (1) 373 8455
Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt. 8201 Veszprém, Órház u. 38.